

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 11 Feabhra 2026
(OR. en)

10571/25

Comhaid Idirinstitiúideach:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 57
CH 23
MI 429

GNÍOMHARTHA REACHTACHA AGUS IONSTRAIMÍ EILE

Ábhar: Prótacal leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hiompar earraí agus paisinéirí d'iarnród agus de bhóthar

---

PRÓTACAL LEASAITHEACH
A GHABHANN LEIS AN gCOMHAONTÚ
IDIR AN COMHPHOBAL EORPACH
AGUS CÓNADHM NA hEILVÉISE
MAIDIR LE hIOMPAR EARRAÍ AGUS PAISINÉIRÍ
D'IARNRÓD AGUS DE BHÓTHAR

TÁ AN tAONTAS EORPACH, dá ngairtear ‘an tAontas’ anseo feasta,

agus

CÓNAIDHM NA hEILVÉISE, dá ngairtear ‘an Eilvéis’ anseo feasta,

dá ngairtear ‘na Páirtithe Conarthacha’ anseo feasta,

Á nATHDHEARBHÚ dóibh tábhacht an Chomhaontaithe idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hiompar earraí agus paisinéirí d’iarnród agus de bhóthar, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999 (dá ngairtear ‘an Comhaontú’ anseo feasta);

ÓS MIAN LEO iompar paisinéirí agus earraí de bhóthar agus d’iarnród idir na Páirtithe Conarthacha a chur chun cinn laistigh de raon feidhme an Chomhaontaithe;

AG AITHINT DÓIBH beartais na bPáirtithe Conarthacha maidir le hearraí a aistriú ó bhóthar go hiarnród;

ÓS MIAN LEO, maidir le hiompar d’iarnród, córas cáilíochta iompair a chaomhnú bunaithe ar fheidhmíocht, ar tharraingteacht agus ar iontaofacht sheirbhísí iompair earraí agus paisinéirí atá riachtanach don daonra agus don gheilleagar;

AG AITHINT DÓIBH gur gá soiléiriú a dhéanamh ar an gceart atá ag gnóthais iarnróid iompar idirnáisiúnta paisinéirí d’iarnród a dhéanamh, lena n-áirítear an ceart paisinéirí a bhailiú ag aon stáisiún atá suite ar bhealach idirnáisiúnta agus iad a scaoileadh amach ag stáisiún eile, lena n-áirítear i gcásanna ina bhfuil na stáisiúin sin suite i gcríoch an Pháirtí Chonarthaigh eile;

AG AITHINT DÓIBH, faoi réir rialacha iomaíochta is infheidhme na bPáirtithe Conarthacha, nach gcuireann dlí an Aontais is infheidhme cosc ar ghrúpálacha idirnáisiúnta seirbhísí idirnáisiúnta a oibriú, lena n-áirítear seirbhísí idirnáisiúnta atá comhdhéanta go páirteach de sheirbhísí atá rannpháirteach san amchlár timtriallach;

AG ADMHÁIL DÓIBH a thábhachtaí atá sé seirbhísí iarnróid idirnáisiúnta nua do phaisinéirí a éascú agus, ar an gcaoi sin, feabhas a chur ar naisc iarnróid idirnáisiúnta idir na Páirtithe Conarthacha, agus a áirithiú ag an am céanna nach mbeidh tionchar diúltach aige sin ar phaisinéirí sheirbhísí intíre na hEilvéise amháin;

AG ADMHÁIL DÓIBH na tairbhí do phaisinéirí a d'fhéadfadh eascairt as oscailt an mhargaidh chun seirbhísí idirnáisiúnta iarnróid do phaisinéirí a sholáthar, agus dá bhrí sin a thábhachtaí atá sé, agus na heisceachtaí a dheonaítear don Eilvéis á gcur san áireamh, rochtain éifeachtach ar bhonneagar agus cothrom iomaíochta a áirithiú chun na seirbhísí sin a sholáthar;

AG ADMHÁIL DÓIBH Muirear na hEilvéise ar fheithiclí earraí troma agus an sprioc choiteann a bheith i gcomhréir leis na prionsabail lena rialaítear muirir a ghearradh ar fheithiclí bóthair san Aontas;

AG AITHINT DÓIBH na buntáistí a bhaineann le dlúthchomhar idir an Eilvéis agus Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh (ERA) bunaithe ar Airteagal 75 de Rialachán (AE) 2016/796 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹,

TAR ÉIS COMHAONTÚ MAR A LEANAS:

---

¹ Rialachán (AE) 2016/796 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Bealtaine 2016 maidir le Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 881/2004 (IO L 138, 26.5.2016, lch. 1).

AIRTEAGAL 1

Leasuithe ar an gComhaontú

Leasaítear an Comhaontú mar a leanas:

(1) in Airteagal 2, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

‘2. Beidh feidhm ag an gComhaontú seo maidir le hiompar idirnáisiúnta paisinéirí agus earraí d’iarnród agus maidir le comhchóras iompair idirnáisiúnta.

Ní bheidh feidhm ag an gComhaontú seo maidir le hiompar paisinéirí iarnróid intíre amháin, is é sin iompar náisiúnta fad-achair, réigiúnach agus áitiúil, san Eilvéis.

Ní bheidh feidhm ag an gComhaontú seo maidir le gnóthais iarnróid nach n-oibríonn ach seirbhísí uirbeacha, fo-uirbeacha nó réigiúnacha ar ghréasáin neamhspleácha áitiúla agus réigiúnacha le haghaidh seirbhísí iompair ar bhonneagar iarnróid nó ar ghréasáin nach bhfuil beartaithe ach chun seirbhísí iarnróid uirbeacha nó fo-uirbeacha a oibriú.’;

(2) in Airteagal 3(2), cuirtear an fhleasc seo a leanas leis:

‘– - ciallóidh ‘iompar idirnáisiúnta paisinéirí d’iarnród’ seirbhís paisinéirí i gcás ina dtrasnaíonn an traein an teorainn idir na Páirtithe Conarthacha, lena n-áirítear an ceart paisinéirí a bhailiú ag aon stáisiún atá suite ar an mbealach idirnáisiúnta agus iad a scaoileadh amach ag stáisiún eile, lena n-áirítear i gcásanna ina bhfuil na stáisiúin sin suite i gcríoch an Pháirtí Chonarthaigh eile, ar choinníoll gurb é príomhchuspóir na seirbhíse paisinéirí a iompar idir stáisiúin atá suite i gcríoch Páirtí Chonarthaigh amháin agus stáisiúin atá suite i gcríoch an Pháirtí Chonarthaigh eile.’;

(3) leasaítear Airteagal 7 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Faoi réir mhíreanna 2 agus 3, déanfaidh an Eilvéis socrúithe a ghlacadh nó a choinneáil ar bun, i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Phrótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú seo (dá ngairtear ‘an Prótacal Institiúideach’ anseo feasta), ar socrúithe iad a chomhfhreagraíonn do reachtaíocht an Aontais maidir leis na coinníollacha teicniúla lena rialaítear iompar de bhóthar, mar a leagtar amach i Roinn 3 d’Iarscríbhinn 1.’;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

‘2. Déanfaidh an Eilvéis reachtaíocht a ghlacadh nó a choinneáil ar bun, i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Phrótacal Institiúideach, ar reachtaíocht í a chomhfhreagraíonn do reachtaíocht an Aontais a bhaineann le rialuithe teicniúla le haghaidh feithiclí dá dtagraítear i Roinn 3 d’Iarscríbhinn 1.’;

(4) leasaítear Airteagal 9 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Déanfar iompar idirnáisiúnta earraí de bhóthar ar fruiliú nó ar luaíocht, chomh maith le turais neamhualaithe idir críocha na bPáirtithe Conarthacha, faoi údarú an Aontais, dá bhforáiltear múnla in Iarscríbhinn 3, de bhun reachtaíocht an Aontais dá dtagraítear in Iarscríbhinn 1, nó faoi údarú de chuid na hEilvéise de bhun reachtaíocht chomhfhreagrach na hEilvéise arna glacadh nó arna coinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Phrótacal Institiúideach.’;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 4:

‘4. Cumhdófar na nósanna imeachta lena rialaítear eisiúint, athnuachan agus tarraingt siar údaruithe agus na nósanna imeachta lena rialaítear cúnaimh frithpháirteach le reachtaíocht an Aontais dá dtagraítear i Roinn 1 d’Iarscríbhinn I nó le reachtaíocht chomhfhreagrach na hEilvéise arna glacadh nó arna coinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Phrótacal Institiúideach.’;

(5) in Airteagal 17, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

‘3. Beidh an tsamhail le haghaidh ceadúnais den sórt sin agus na nósanna imeachta chun iad a fháil, a úsáid agus a athnuachan mar a leagtar síos i ndlí an Aontais dá dtagraítear i Roinn 1 d’Iarscríbhinn 1 nó i bhforálacha comhfhreagracha na hEilvéise arna nglacadh nó arna gcoinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Phrótacal Institiúideach.’;

(6) leasaítear Airteagal 24 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Beidh ceart idirthurais agus ceart rochtana ar bhonneagar iarnróid i gcríoch an Pháirtí Chonarthaigh eile ag gnóthais iarnróid agus ag grúpálacha idirnáisiúnta atá bunaithe ar chríoch Páirtí Chonarthaigh amháin, chun seirbhís idirnáisiúnta a oibriú, faoi na coinníollacha a shonraítear i reachtaíocht an Aontais dá dtagraítear i Roinn 4 d’Iarscríbhinn 1.’;

(b) cuirtear isteach an mhír seo a leanas:

‘1a. Le linn seirbhís idirnáisiúnta do phaisinéirí, beidh sé de cheart ag gnóthais iarnróid paisinéirí a bhailiú ag aon stáisiún atá suite ar an mbealach idirnáisiúnta agus iad a scaoileadh amach ag stáisiún eile, lena n-áirítear i gcásanna ina bhfuil na stáisiúin sin suite i gcríoch an Pháirtí Chonarthaigh chéanna, ar choinníoll gurb é príomhchuspóir na seirbhíse lena mbaineann paisinéirí a iompar ó chríoch Páirtí Chonarthaigh amháin go críoch an Pháirtí Chonarthaigh eile. Arna iarraidh sin do na húdaráis inniúla ábhartha nó do na gnóthais iarnróid leasmhara, cinnfidh an comhlacht nó na comhlachtaí rialála ábhartha an é príomhchuspóir na seirbhíse paisinéirí a iompar ó chríoch Páirtí Chonarthaigh amháin go críoch an Pháirtí Chonarthaigh eile.’;

(7) cuirtear an t-airteagal seo a leanas isteach:

‘AIRTEAGAL 24a

Eisceachtaí ó ailíniú dinimiciúil maidir le hiompar d’iarnród

Beidh na nithe seo a leanas ina n-eisceachtaí de réir bhrí Airteagal 5(7) den Phrótocal Institiúideach:

1. An rogha oibleagáid a chur ar chuideachtaí iompair paisinéirí páirt a ghlacadh i gcomhtháthú praghsanna iompair phoiblí, i.e. tairgtear Conradh iompair aonair do phaisinéir a úsáideann gréasáin cuideachtaí iompair phoiblí éagsúla, ar choinníoll go bhfanfaidh cumhachtaí socraithe praghsanna ag na cuideachtaí.

2. Cur i bhfeidhm ionstraimí bainistíochta toillte na hEilvéise lena ndéantar foráil maidir le líon íosta bealaí traenach in aghaidh na huaire le haghaidh cineálacha tráchta sainithe, lena n-áirítear trácht paisinéirí lasta, réigiúnach agus fad-achair a bhféadfadh cuspóir idirnáisiúnta a bheith acu freisin. Beidh ionstraimí den sórt sin faoi réir phrionsabal an neamh-idirdhealaithe dá dtagraítear in Airteagal 1(3) den Chomhaontú.

Gnóthais a bhfuil seirbhísí iarnróid idirnáisiúnta do phaisinéirí á bpleanáil agus á n-oibriú acu san Eilvéis, caithfear leo mar pháirtithe leasmhara laistigh de nósanna imeachta comhairliúcháin na hEilvéise atá ann cheana faoi ionstraimí bainistíochta toillte na hEilvéise.

3. An rogha tosaíocht a thabhairt do thrácht paisinéirí de réir an amchláir thimtriallaigh is infheidhme maidir le seirbhísí iarnróid ar fud chríoch na hEilvéise.

Cuirfear an critéar dá dtagraítear sa chéad fhomhír i bhfeidhm ar bhealach neamh-idirdhealaitheach chun conairí traenach a leithdháileadh ar chuideachtaí a chuireann iarratais inchomparáide isteach i dtéarmaí mhinicíocht na seirbhíse.

Tabharfar an tosaíocht dá dtagraítear sa chéad fhomhír do sheirbhísí atá fíor-riachtanach don amchlár timthriallach.

Más rud é, roimh an sprioc-am le haghaidh an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil, go ndéanann gnóthas iarratas ar chonair thraenach le haghaidh iompar idirnáisiúnta paisinéirí san Eilvéis nach féidir a shásamh le linn chéim an chomhordaithe fhrithpháirtigh a chur isteach, beidh tosaíocht ag an iarratas sin maidir le húsáid an toillte neamh-leithdháilte atá fágtha, lena n-áirítear toilleadh a bhí urraithe in ionstraimí bainistíochta toillte na hEilvéise ach nár iarradh le linn an nós imeachta leithdháilte bhliantúil.

Féadfaidh an tAontas nó a Bhallstáit, ar a gcrioch, tosaíocht a thabhairt do chuideachtaí atá bunaithe san Aontas agus a oibríonn seirbhísí iarnróid do phaisinéirí thar sheirbhís iarnróid idirnáisiúnta do phaisinéirí de chuid na hEilvéise a oibríonn cuid den tseirbhís idirnáisiúnta faoi amchlár timthriallach na hEilvéise agus nach ndéanann an tseirbhís laistigh de ghrúpáil idirnáisiúnta.

4. An ceart chun forálacha neamh-idirdhealaitheacha a áireamh sna húdaruithe agus sna lamháiltais a dheonaítear do ghnóthais iompair iarnróid agus do ghrúpálacha idirnáisiúnta a bhaineann le caighdeáin shóisialta, amhail tuarastal áitiúil agus earnáilsonrach agus dálaí oibre san Eilvéis.

5. Maidir le hoibleagáidí tairisceana le haghaidh oibleagáidí seirbhíse poiblí i gcás seirbhísí iarnróid trasteorann réigiúnacha, uirbeacha agus fo-uirbeacha do phaisinéirí, féadfaidh an Eilvéis conradh seirbhíse poiblí a dhámhachtain go díreach don chuid sin de sheirbhís iarnróid trasteorann réigiúnach, uirbeach agus fo-uirbeach do phaisinéirí a oibrítear ar chríoch na hEilvéise. Sa chás sin, dámhfaidh an Eilvéis an conradh seirbhíse poiblí ar an oibreoir ar dámhadh an conradh seirbhíse poiblí air ar chríoch an Aontais nó ar an oibreoir atá ag comhoibriú leis an ngnóthas iarnróid ar dámhadh an conradh seirbhíse poiblí air chun an líne a oibriú ar chríoch an Aontais.

Faoi réir na míre seo, rachaidh na húdaráis inniúla i gcomhairle le chéile roimh ré maidir le módúlachtaí na seirbhíse poiblí a bheidh le dámhachtain, lena n-áirítear maidir le huainiú an nós imeachta dámhachtana.’;

(8) cuirtear an t-airteagal seo a leanas isteach:

‘AIRTEAGAL 29a

Rannpháirtíocht i nGníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh

Beidh sé de cheart ag an Eilvéis a bheith rannpháirteach, i gcomhréir le hAirteagal 75 de Rialachán (AE) 2016/796 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Bealtaine 2016 maidir le Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 881/2004 (IO L 138, 26.5.2016, lch. 1), i nGníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh (dá ngairtear ‘ERA’ anseo feasta), lena n-áirítear rochtain iomchuí ar bhunachair sonraí agus ar chláir.

Ní bheidh aon chumhacht feidhmiúcháin ag ERA san Eilvéis. Dá bhrí sin, na forálacha ábhartha de Rialachán (AE) 2016/796 lena gcruthaítear cumhachtaí feidhmiúcháin ERA den sórt sin san Eilvéis, ní dhéanfar iad a chomhtháthú in Iarscríbhinn 1 a ghabhann leis an gComhaontú.’;

(9) cuirtear an t-airteagal seo a leanas isteach:

‘AIRTEAGAL 32a

Méaduithe ar thoilleadh bóithre a eisiamh

Mar eisceacht de réir bhrí Airteagal 5(7) den Phrótocal Institiúideach, ní mheasfar gur méadú ar thoilleadh bóithre é bonneagar nua chun críocha na sábháilteachta ar bhóithre, mar shampla druileáil an dara tollán bóthair ag Gotthard, agus ní mheasfar gur srian cainníochtúil aontaobhach é an toilleadh bóithre a theorannú don leibhéal reatha.’;

(10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 40:

‘AIRTEAGAL 40

Bearta na hEilvéise

1. D’fhonn na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 37 a bhaint amach agus i bhfianaise na méaduithe ar an teorainn meáchain a shonraítear in Airteagal 7(3), tabharfaidh an Eilvéis isteach cáin neamh-idirdhealaitheach ar fheithiclí. Go háirithe, beidh an cháin bunaithe ar na prionsabail dá dtagraítear in Airteagal 38(1) agus ar na nósanna imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn 10.
2. Déanfar na muirir a dhifreáil de réir catagóirí bunaithe ar astaíochtaí ó fheithiclí. Arna iarraidh sin don Eilvéis, déanfaidh an Comhchoiste cinneadh maidir le difreáil de réir catagóirí atá bunaithe go hiomlán nó i bpáirt ar thomhaltas.
3. Ní rachaidh meán ualaithe na muirear thar CHF 325 i gcás feithiclí nach mó ná 40 t a n-uasmhais ualaithe atá incheadaithe de réir dhoiciméad clárúcháin na feithicle agus a thaistealaíonn 300 km trasna na nAlp. Ní rachaidh an muirear don chatagóir is mó truailliú thar CHF 380.
4. Féadfar cuid de na muirir dá dtagraítear i mír 3 a bheith comhdhéanta de tháillí dola chun bonneagar speisialaithe na nAlp a úsáid. Ní fhéadfaidh an chuid seo a bheith níos mó ná 15 % de na muirir dá dtagraítear i mír 3.

5. Cinnfear na hualuithe dá dtagraítear i mír 3 de réir an lín feithiclí in aghaidh na catagóire a oibríonn san Eilvéis. Bunófar líon na bhfeithiclí i ngach catagóir ar bhonn daonáirimh a scrúdóidh an Comhchoiste. Cinnfidh an Comhchoiste an t-ualú ar bhonn scrúduithe, arna ndéanamh gach 2 bhliain, chun treochtaí i struchtúr an fhlít feithiclí atá ag oibriú san Eilvéis agus forbairtí astaíochtaí agus tomhaltais a chur san áireamh.’;

(11) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 42:

‘AIRTEAGAL 42

Athbhreithniú ar leibhéal na muirear

1. An 1 Eanáir 2007, agus gach 2 bhliain ina dhiaidh sin, déanfar uasleibhéil na muirear a shocraítear in Airteagal 40(3) a choigeartú i gcomhréir leis an ráta boilsithe san Eilvéis le linn an 2 bhliain roimhe sin. Chun na críche sin, seolfaidh an Eilvéis chuig an gComhchoiste, faoin 30 Meán Fómhair ar a dhéanaí den bhliain roimh an gcoigeartú, na sonraí staidrimh is gá ar a mbunófar an coigeartú atá á bhreithniú. Tiocfaidh an Comhchoiste le chéile, arna iarraidh sin don Aontas, laistigh de 30 lá tar éis dó an teachtaireacht seo a fháil, chun comhairliúcháin a réachtáil maidir leis an gcoigeartú atá á bhreithniú.

2. Le héifeacht ón 1 Eanáir 2007, féadfaidh an Comhchoiste, arna iarraidh sin do cheann de na Páirtithe Conarthacha, athbhreithniú a dhéanamh ar uasleibhéil na muirear a shocraítear in Airteagal 40(3) d’fhonn iad a choigeartú trí chomhaontú comhphárteach. Déanfar an t-athbhreithniú sin ar bhonn na gcritéar seo a leanas:

- leibhéal agus struchtúr na gcánacha sa dá Pháirtí Chonarthacha, go háirithe maidir le bealaí trasalpacha inchomparáide,

- dáileadh an tráchta idir bealaí trasalpacha inchomparáide,
- treochtaí dáilte módúil sa réigiún Alpach,
- an bonneagar iarnróid trasalpach a fhorbairt.’;

(12) in Airteagal 46, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Más rud é, tar éis an 1 Eanáir 2005, d’ainneoin praghsanna iomaíocha iarnróid agus chur i bhfeidhm ceart na mbeart dá bhforáiltear in Airteagal 36 maidir le paraiméadair cháilíochta, go bhfuil deacrachtaí ann le sreabha tráchta tras-Alpacha na hEilvéise agus más rud é, thar thréimhse 10 seachtaine, gur lú ná 66 % meánráta úsáide an toillte iarnróid san Eilvéis (iompar comhcheangailte tionlactha agus neamhthionlactha), féadfaidh an Eilvéis, de mhaolú ar Airteagal 40(3) agus (4), na muirir dá bhforáiltear in Airteagal 40(3) a mhéadú faoi mhéid nach mó ná 12.5 %. Úsáidfean an t-ioncam go léir ón méadú sin chun cuidiú le hiompar d’iarnród agus iompar comhcheangailte a dhéanamh níos iomaíche i leith iompar de bhóthar.’;

(13) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 51:

‘AIRTEAGAL 51

Comhchoiste

1. Bunaítear Comhchoiste leis seo.

Is ionadaithe ó na Páirtithe Conarthacha a bheidh ar an gComhchoiste.

2. Beidh ionadaí ón Aontas agus ionadaí ón Eilvéis ina gcomhchathaoirligh ar an gComhchoiste.
3. Déanfaidh an Comhchoiste:
  - (a) feidhmiú cuí agus riar agus cur i bhfeidhm éifeachtach an Chomhaontaithe seo a áirithiú;
  - (b) fóram a sholáthar le haghaidh comhairliúchán frithpháirteach agus malartú leanúnach faisnéise idir na Páirtithe Conarthacha, go háirithe d'fhonn teacht ar réiteach ar aon deacracht a bhaineann le léirmhíniú nó cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó gnímh dlí de chuid an Aontais dá ndéantar tagairt sa Chomhaontú seo i gcomhréir le hAirteagal 10 den Phrótocal Institiúideach;
  - (c) moltaí a chur faoi bhráid na bPáirtithe Conarthacha maidir le hábhair a bhaineann leis an gComhaontú seo;
  - (d) cinntí a ghlacadh i gcás ina bhforáiltear dó sin sa Chomhaontú seo;
  - (e) beidh sé freagrach as faireachán agus cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus, go háirithe Airteagail 27(6) agus Airteagail 33, 34, 35, 36, 39, 40, 42, 45, 46 agus 47; agus
  - (f) aon inniúlacht eile a dheonaítear dó sa Chomhaontú seo a fheidhmiú.
4. Gníomhóidh an Comhchoiste de chomhthoil.

Beidh na cinntí ina gceangal ar na Páirtithe Conarthacha, a dhéanfaidh na bearta uile is gá chun iad a chur chun feidhme.

5. Tiocfaidh an Comhchoiste le chéile uair sa bhliain ar a laghad, sa Bhruiséil agus i mBeirn gach re seach, mura gcinnfidh na comhchathaoirligh a mhalairt. Tiocfaidh sé le chéile freisin arna iarraidh sin do cheachtar de na Páirtithe Conarthacha.

Féadfaidh na comhchathaoirligh a chomhaontú go dtionólfar cruinniú den Chomhchoiste trí fhíschomhdháil nó trí theileachomhdháil.

6. Glacfaidh an Comhchoiste a rialacha nós imeachta agus tabharfaidh sé cothrom le dáta iad de réir mar is gá.

7. Féadfaidh an Comhchoiste a chinneadh aon mheitheal nó aon ghrúpa saineolaithe a bhunú a bheidh in ann cúnaimh a thabhairt dó chun a chuid dualgas a chomhlíonadh.’;

(14) in Airteagal 53, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an teidil:

‘AIRTEAGAL 53

Rúndacht ghairmiúil’;

(15) cuirtear an t-airteagal seo a leanas isteach:

‘AIRTEAGAL 53a

Faisnéis rúnaicmithe agus faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe

1. Ní fhorléireofar aon ní sa Chomhaontú seo mar ní a cheanglóidh ar Pháirtí Conarthach faisnéis rúnaicmithe a chur ar fáil.

2. Déanfar faisnéis rúnaicmithe nó ábhar rúnaicmithe a sholáthróidh na Páirtithe Conarthacha, nó a mhalartófar eatarthu, faoin gComhaontú seo a láimhseáil agus a chosaint i gcomhréir leis an gComhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir leis na nósanna imeachta slándála chun faisnéis rúnaicmithe a mhalartú, arna dhéanamh sa Bhruiséil an 28 Aibreán 2008, agus i gcomhréir le haon socrú slándála lena gcuirtear chun feidhme é.

3. Glacfaidh an Comhchoiste, trí bhíthin cinnidh, treoracha láimhseála chun a áirithiú go gcosnófar faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe a mhalartaítear idir na Páirtithe Conarthacha.’;

(16) leasaítear Airteagal 55 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

‘1. Má theastaíonn ó cheann de na Páirtithe Conarthacha athbhreithniú a dhéanamh ar fhorálacha an Chomhaontaithe seo, tabharfaidh sé fógra don Chomhchoiste dá réir sin. Faoi réir mhír 3, tiocfaidh an leagan leasaithe den Chomhaontú seo i bhfeidhm nuair a bheidh na nósanna imeachta inmheánacha lena mbaineann curtha i gcrích.’;

(b) scriostar mír 2;

(c) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

‘Féadfar Iarscríbhinní 5, 6, 8 agus 9 a leasú le cinneadh ón gComhchoiste i gcomhréir le pointe (d) d’Airteagal 51(3).’;

(17) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 57:

‘Beidh feidhm ag an gComhaontú seo, de pháirt, maidir leis an gcríoch ina bhfuil feidhm ag an gConradh ar an Aontas Eorpach agus ag an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh agus faoi na coinníollacha a leagtar síos sna Conarthaí sin, agus, den pháirt eile, maidir le críoch na hEilvéise.’;

(18) leasaítear Iarscríbhinn 1 mar a leanas:

(a) i ndiaidh an teidil, cuirtear na pointí seo a leanas isteach:

1. Laistigh de raon feidhme an Chomhaontaithe, beidh feidhm ag gníomhartha dlí de chuid an Aontais a liostaítear san Iarscríbhinn seo faoi réir phrionsabal an ailínithe dhinimiciúil dá dtagraítear in Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach, agus faoi réir na n-eisceachtaí a liostaítear i mír 7 den Airteagal sin.
2. Mura bhforáiltear a mhalairt in oiriúnuithe teicniúla, na cearta agus na hoibleagáidí dá bhforáiltear i ngníomhartha dlí de chuid an Aontais a leagtar amach san Iarscríbhinn seo le haghaidh Bhallstáit an Aontais, tuigfear go bhforáiltear dóibh don Eilvéis. Cuirfear an méid sin i bhfeidhm agus an Prótacal Institiúideach á chomhlíonadh go hiomlán.’;

(2) leasaítear Roinn 4 mar a leanas:

(i) cuirtear isteach na gníomhartha seo a leanas:

- ‘– Rialachán (AE) Uimh. 913/2010 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2010 maidir le gréasán Eorpach iarnróid i gcomhair lasta iomaíoch (IO L 276, 20.10.2010, lch. 22).

- Treoir 2012/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Samhain 2012 lena mbunaítear limistéar Eorpach aonair iarnróid (IO L 343, 14.12.2012, lch. 32).
- Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2016/545 ón gCoimisiún an 7 Aibreán 2016 maidir le nósanna imeachta agus critéir a bhaineann le creat-chomhaontuithe maidir le leithdháileadh toilleadh bonneagair iarnróid (IO L 94, 8.4.2016, lch. 1).
- Cinneadh Tarmligthe (AE) 2017/2075 ón gCoimisiún an 4 Meán Fómhair 2017 a chuirtear in ionad Iarscríbhinn VII a ghabhann le Treoir 2012/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear limistéar Eorpach aonair iarnróid (IO L 295, 14.11.2017, lch. 69).’;

(ii) scriostar na gníomhartha seo a leanas:

- “– Treoir 91/440/CEE ón gComhairle an 29 Iúil 1991 maidir le forbairt iarnróid an Chomhphobail (IO L 237, 24.8.1991, lch. 25).
- Treoir 95/18/CE ón gComhairle an 19 Meitheamh 1995 maidir le ceadúnú gnóthas iarnróid (IO L 143, 27.6.1995, lch. 70).
- Treoir 95/19/CE ón gComhairle an 19 Meitheamh 1995 maidir le toilleadh bonneagair iarnróid a leithdháileadh agus táillí bonneagair a mhuirearú (IO L 143, 27.6.1995, lch. 75).’;

(iii) san iontráil a bhaineann le Treoir 2007/59/CE, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tugtar aitheantas frithpháirteach do cheadúnas an tiománaí traenach agus don deimhniú comhlántach arna n-eisiúint i gcomhréir le pointí (a) agus (b) d’Airteagal 4(1) de Threoir 2007/59/CE agus leis na forálacha comhfhreagracha arna nglacadh nó arna gcoinneáil ar bun i ndlíchóras na hEilvéise de bhun Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach’;

(iv) san iontráil a bhaineann le Treoir (AE) 2016/797, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tá Treoir (AE) 2016/797 faoi réir bearta idirthréimhseacha chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas a choinneáil ar bun, mar a leagtar síos i gCinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste um Iompar Intíre an Chomhphobail/na hEilvéise (IO L 13, 17.1.2020, lch. 43) lena n-áirítear aon leasú ina dhiaidh sin, má chinneann na Páirtithe Conarthacha, agus a mhéid a chinneann siad iad laistigh den Chomhchoiste, oiriúnuithe lena leathnaítear na bearta sin, agus Airteagal 29a, an dara fomhír, den Chomhaontú agus Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach á gcur san áireamh. I gcás ina dtagraítear i dTreoir (AE) 2016/797 do ‘Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh’, ciallóidh an tagairt, do chríoch na hEilvéise ‘údarás náisiúnta sábháilteachta na hEilvéise’.’;

- (v) san iontráil a bhaineann le Treoir (AE) 2016/798, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tá Treoir (AE) 2016/798 faoi réir bearta idirthréimhseacha chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas a choinneáil ar bun, mar a leagtar síos i gCinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste um Iompar Intíre an Chomhphobail/na hEilvéise (IO L 13, 17.1.2020, lch. 43) lena n-áirítear aon leasú ina dhiaidh sin, má chinneann na Páirtithe Conarthacha, agus a mhéid a chinneann siad iad laistigh den Chomhchoiste, oiriúnuithe lena leathnaítear na bearta sin, agus Airteagal 29a, an dara fómhír, den Chomhaontú agus Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach á gcur san áireamh. I gcás ina dtagraítear i dTreoir (AE) 2016/798 do ‘Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh’, ciallóidh an tagairt, do chríoch na hEilvéise, ‘údarás náisiúnta sábháilteachta na hEilvéise’.’’;

- (vi) san iontráil a bhaineann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/545 ón gCoimisiún, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tá Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/545 ón gCoimisiún faoi réir bearta idirthréimhseacha chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas a choinneáil ar bun, mar a leagtar síos i gCinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste um Iompar Intíre an Chomhphobail/na hEilvéise (IO L 13, 17.1.2020, lch. 43) lena n-áirítear aon leasú ina dhiaidh sin, má chinneann na Páirtithe Conarthacha, agus a mhéid a chinneann siad iad laistigh den Chomhchoiste, oiriúnuithe lena leathnaítear na bearta sin, agus Airteagal 29a, an dara fómhír, den Chomhaontú agus Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach á gcur san áireamh. I gcás ina dtagraítear i Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/545 ón gCoimisiún do ‘Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh’, ciallóidh an tagairt, do chríoch na hEilvéise ‘údarás náisiúnta sábháilteachta na hEilvéise’.’’;

- (vii) san iontráil a bhaineann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/763 ón gCoimisiún, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tá Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/763 ón gCoimisiún faoi réir bearta idirthréimhseacha chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas a choinneáil ar bun, mar a leagtar síos i gCinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste um Iompar Intíre an Chomhphobail/na hEilvéise (IO L 13, 17.1.2020, lch. 43) lena n-áirítear aon leasú ina dhiaidh sin, má chinneann na Páirtithe Conarthacha, agus a mhéid a chinneann siad iad laistigh den Chomhchoiste, oiriúnuithe lena leathnaítear na bearta sin, agus Airteagal 29a, an dara fómhír, den Chomhaontú agus Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach á gcur san áireamh. I gcás ina dtagraítear i Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/763 ón gCoimisiún do ‘Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh’, ciallóidh an tagairt do chríoch na hEilvéise ‘údarás náisiúnta sábháilteachta na hEilvéise’.’;

- (viii) san iontráil a bhaineann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2019/250 ón gCoimisiún, cuirtear isteach an méid seo a leanas:

‘Tá Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2019/250 ón gCoimisiún faoi réir bearta idirthréimhseacha chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas a choinneáil ar bun, mar a leagtar síos i gCinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste um Iompar Intíre an Chomhphobail/na hEilvéise (IO L 13, 17.1.2020, lch. 43) lena n-áirítear aon leasú ina dhiaidh sin, má chinneann na Páirtithe Conarthacha, agus a mhéid a chinneann siad iad laistigh den Chomhchoiste, oiriúnuithe lena leathnaítear na bearta sin, agus Airteagal 29a, an dara fómhír, den Chomhaontú agus Airteagal 5 den Phrótacal Institiúideach á gcur san áireamh. I gcás ina dtagraítear i Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2019/250 ón gCoimisiún do ‘Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh’, ciallóidh an tagairt, do chríoch na hEilvéise, ‘údarás náisiúnta sábháilteachta na hEilvéise’.’;

(c) i Roinn 5, cuirtear an gníomh seo a leanas isteach:

‘– Rialachán (CE) Uimh. 1370/2007 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2007 maidir le seirbhísí poiblí iompair do phaisinéirí d’iarnród agus de bhóthar agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 1191/69 agus Rialachán (CEE) Uimh. 1107/70 ón gComhairle (IO L 315, 3.12.2007, lch. 1), arna leasú go deireanach le Rialachán (AE) 2016/2338 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2016 (IO L 354, 23.12.2016, lch. 22); seachas Airteagal 5 agus Airteagal 5a de Rialachán (CE) Uimh. 1370/2007, faoi na téarmaí dá dtagraítear in Airteagal 24a(5) den Chomhaontú.’;

(19) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Iarscríbhinn 10:

IARSCRÍBHINN 10

RIALACHA MAIDIR LEIS NA MUIRIR DÁ bhFORÁILTEAR IN AIRTEAGAL 40 A CHUR I bhFEIDHM

Faoi réir fhorálacha Airteagal 40(4), is mar seo a leanas a chuirfear na muirir dá bhforáiltear in Airteagal 40 i bhfeidhm:

- (a) i gcás oibríochtaí iompair san Eilvéis, méadófar nó laghdófar na muirir i gcomhréir leis an méid is mó nó is lú ná 300 km an fad iarbhír a thaistealaítear san Eilvéis;
- (b) beidh na muirir i gcomhréir le catagóir ualaithe na feithicle.’;

(20) Cuirtear an Dearbhú Comhpháirteach, atá i gceangal leis an bPrótacal seo, leis na Dearbhuithe atá i gceangal leis an Ionstraim Chríochnaitheach a ghabhann leis an gComhaontú.

AIRTEAGAL 2

Teacht i bhfeidhm

1. Déanfaidh na Páirtithe Conarthacha an Prótacal seo a dhaingniú nó a fhormheas i gcomhréir lena nósanna imeachta féin. Tabharfaidh gach Páirtí Conarthach fógra don Pháirtí Conarthach eile faoi chur i gcrích na nósanna imeachta inmheánacha is gá do theacht i bhfeidhm an Phrótacail seo.
2. Tiocfaidh an Prótacal seo i bhfeidhm an chéad lá den dara mí tar éis an fhógra dheireanaigh maidir leis na hionstraimí seo a leanas:
  - (a) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le saorghluaiseacht daoine;
  - (b) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le saorghluaiseacht daoine;
  - (c) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;

- (d) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;
- (e) Prótacal maidir le Státchabhair a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;
- (f) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hiompar earraí agus paisinéirí d’iarnród agus de bhóthar;
- (g) Prótacal maidir le Státchabhair a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hiompar earraí agus paisinéirí d’iarnród agus de bhóthar;
- (h) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta;
- (i) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haitheantas frithpháirteach i ndáil le measúnú comhréireachta;
- (j) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haitheantas frithpháirteach i ndáil le measúnú comhréireachta;
- (k) an Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise chun éagothromaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta san Aontas Eorpach a laghdú;

- (l) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i gclár de chuid an Aontais.

- (m) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir leis na téarmaí agus na coinníollacha a bhaineann le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i nGníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis.

Tarraingítear an Prótacal seo suas i ndúblach, sa Bhéarla, sa Bhulgáiris, sa Chróitis, sa Danmhairgis, san Eastóinis, san Fhionlainnis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, sa Laitvis, sa Liotuáinis, sa Mháltais, san Ollainnis, sa Pholainnis, sa Phortaingéilis, sa Rómáinis, sa tSeicis, sa tSlóivéinis, sa tSlóvaicis, sa Spáinnis, sa tSualainnis agus san Ungáiris, agus comhúdarás ag an téacs i ngach ceann de na teangacha sin.

Á FHIANÚ SIN, chuir na daoine thíos-sínithe, agus údar cuí acu chuige sin, a lámh leis an bPrótacal seo.

Arna dhéanamh i/in/sa ... an lá seo de... sa bhliain ...

Thar ceann an Aontais Eorpaigh

Thar ceann Chónaidhm na hEilvéise

DEARBHÚ COMHPHÁIRTEACH
A GHABHANN LEIS AN bPRÓTACAL LEASAITHEACH
A GHABHANN LEIS AN gCOMHAONTÚ IDIR AN COMHPHOBAL EORPACH
AGUS CÓNADHM NA hEILVÉISE MAIDIR LE hIOMPAR EARRAÍ
AGUS PAISINÉIRÍ D'IARNRÓD AGUS DE BHÓTHAR

1. Tugann na Páirtithe Conarthacha dá n-aire go gceadaítear le dlí an Aontais is infheidhme do chomhlachtaí náisiúnta neamhspleácha um leithdháileadh acmhainne a bheith inniúil chun bealaí traenach a leithdháileadh ar bhealach neamh-idirdhealaitheach.

Tugann na Páirtithe Conarthacha dá n-aire, i gcomhréir le Treoir 2012/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Samhain 2012 lena mbunaítear limistéar iarnróid Eorpach aonair (IO L 343, 14.12.2012, lch. 32), go bhfanann an bainistiú tráchta faoi inniúlacht na mbainisteoirí náisiúnta bonneagair.

2. Tugann na Páirtithe Conarthacha dá n-aire, faoi réir na rialacha iomaíochta lena mbaineann, nach gcuireann dlí an Aontais is infheidhme bac ar ghrúpálacha idirnáisiúnta seirbhísí idirnáisiúnta a oibriú, lena n-áirítear seirbhísí idirnáisiúnta atá comhdhéanta go páirteach de sheirbhísí atá rannpháirteach san amchlár timthriallach.
3. Féachann na Páirtithe Conarthacha le síneadh a chur leis na bearta idirthréimhseacha gach 3 bliana chun trácht iarnróid rianúil idir an Eilvéis agus an tAontas Eorpach dá bhforáiltear le Cinneadh Uimh. 2/2019 ó Choiste an Chomhphobail/na hEilvéise um Iompar Intíre (IO AE L 13, 17.1.2020, lch. 43) a choinneáil ar bun, faoi réir chinntí an Chomhchoiste faoi seach.